

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:	Pretiuu inscripziuniloru:	Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriulu romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . . 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . 7 „ — „		
„ „ „ „ 1/2 „ 3 „ 50 „		

Nr. 164 Pres.

Cerculariu

catra tóte oficiile protopresbiterale din archidiecees'a Transilvaniei.

Mi-au venitu si inca totu mi-vinu mai din tóte partile archidieceesei mele multe adrese provideute cu subscrieri numeróse din partea clerului si a credintiosiloru nostri, prin cari se da espressiune viua unoru ingrigiri serióse, ce le a produsu la archidieceesanii mei proiectulu de lege elaboratu de inaltulu regimu alu statulu pentru introducerea limbei magiare, ca studiu obligatu, in tóte scótele populare elementari, prin urmare si in ale nóstre confessionale.

Inca nainte de a-mi fi venitu astfelu de adrese, am petrecutu insumi cu tóta atentiunea mentionatulu proiectu de lege dupa cuprinsulu lui divulgatu prin jurnale, si am consultatu cu ai mei asupr'a obiectulu; ér mai apoi, dupace si din partea celorualte eparchii ale provinciei nóstre metropolitane se ivira asemene ingrigiri, eu si Preasantiile Sale, episcopii eparchiali din Caransebesiu si Aradu ne-amu aflatu siliti a intreveni in obiectulu acest'a chiar la préinaltulu tronu alu Maiestatei Sale cesaro-regesci si apostolice, rugandu-ne prea umilitu pentru a se detrage atinsulu proiectu de lege preanalt'a aprobare prealabila.

Prin préumilit'a nóstra representatiune, carea noi archiereii insotiti de deputatii clericali si mireni ai consistorieloru eparchiale din Sibiu, Aradu si Caransebesiu, o amu substernutu in persóna in diu'a de 1/13 Februaru a. c. la preainaltulu tronu, — biseric'a nóstra representata astfelu, a facutu totu ce se putea face intre datele impregiuràri facia de atinsulu proiectu de lege, fara sè fimu condusi cât mai putienu de vre-o ura séu aversiune catra limb'a magiara, care e limb'a statulu, ci singuru numai de acele vederi: cà o lege ca cea proiectata de inaltulu regimu alu tierii, pe langa acea cà ea in parte ar

jigní autonomi'a nóstra bisericésca, na s'ar puté esecutá fara detrimentulu culturai corespundietóre trebuintieloru reale ale poporulu nostru; ér o esecutare a ei fortiata aru produce amaratiune si póte si alte urmàri rele chiar in detrimentulu adeveratelu interese ale patriei.

Radiemati pe ponderositatea motiveloru espuse in prea umilit'a nóstra representatiune, si insufletiti de simtiemintele nóstre loiale si de adevratulu patriotismu, care ni-au datu taria in pasii nostri, — noi archiereii si deputatii consistorieloru eparchiale ne amu rentornatu din missiunea nóstra cu cele mai bune sperantie de unu resultatu multiamitoriu pentru caus'a nóstra si salutaru pentru diferitele nationalità ale patriei comune.

Sperantie ale nóstre le impreunàm cu mangaiarea aceea, ce ni o dau cuvintele preagratióse ale augustulu nostru monarchu, cari fuseramu fericiiti a le audi la substernerea preaumilitei nóstre representatiuni, cà adeca Maiestatea Sa se va indurá a luá obiectulu petitiunei nóstre ca demnu de o prejudecare matura, dandu preagratiósu inca inainte espressiune cu deplina liniscire acelei sperantie: cà de siguru e departe dela guvernulu Maiestatei Sale si intocmai si dela legislatiune intentiunea, de a pune in vigóre asia felu de dispositiuni, cari aru puté causá ingrigiri temeince, si aru fi in stare de a turburá intre diferitele nationalità ale tierii pacea si concordia, care spre bucuria esista, de Maiestatea Sa e totdeuna dorita, si a careia grigire ulterióra Maiestatea Sa ni o póte numai recomandá si noue cu tóta caldur'a.

Candu vinu a Te insarciná, ca tóte acestea se le impartasiesci clerulu si poporulu din tractulu (tit.) D-Tale ca respunsu generalu la numerósele adrese, de cari amintiú la inceputu, — me folosescu de ocaziunea acést'a spre a dá cu totadinsulu organeloru nóstre bisericesci si preste totu clerulu si poporulu archidieceesanu sfatulu meu archipastorescu, ca in cele ce privescu proiectulu de lege atinsu mai sus, se-si

linistésca ingrigirile, punendu-si tóta increderea in autoritátile superiori bisericesci, cari privighiéza, si de siguru voru privighiá si mai departe asupr'a intereselor culturali ale poporului nostru, si nu voru lipsi a-si face la timpu detorinti'a facia de ori-ce incidinti, cari nu cumva ni-arú poté renoi ingrigirile.

Cu deosebire recomandú clerului si poporului nostru: se-si pastreze in tóta curatieni'a simtiemintele sale religióse si nationali insupte dela strabunii nostrii inca prin educatiunea domestica; dar pe lenga acestea se conserve si se nutrésca cu caldura si patriotismulu celu adevératu, care pretinde, ca toti fiii patriei, de ori-ce limba séu religiune, se-se unésca intr'unu singuru statu, pe bas'a principiiloru sublime de libertate, egalitate si fratietate.

Cuvintele prégratióse ale Maiestatei Sale, augustului nostru monarchu se prinda radecini adanci in inimele nóstre. Clerulu si poporulu nostru, consciu de sine si mândru in virtutile sale cetatienesci, se conlucre in atitudine generósa pentru sustienerea pácii interne si a buneii armonii între diferitele popóre ale patriei. Legile tierii sanctionate de Maiestatea Sa se le venerámú neviolabile. Autoritátiloru statului se le dàmú reverinti'a si ascultarea, ce le compete dupa conceptele genuine de regimu constitutionalu. Dar mai pre sus de tóte esceleze clerulu si poporulu nostru prin cea mai stralucita virtute eredita dela stramosii sei, prin credinti'a neclatita si omagial'a supunere catra cea ce este prim'a si suprem'a conditiune de esistintia a statului nostru: catra preainaltulu tronu, si anume catra Maiestatea Sa ces. regésca si apostolica, preagratiósu nostru domnitoriu Franciscu Iosifu I. pentru a carui'a scumpa viétia si binefacatórea-i putere in tóte dilele inaltiámú la ceriu ferbinte rugatiuni!

Sibiiu, $\frac{3}{20}$ februaru, 1879.

MIRONU ROMANULU, *m. p.*
archiepiscopu si metropolitu.

Nr. $\frac{154. B.}{I. Coas. pl.}$

IOANU

din indurarea lui Dumnedieu Episcopulu bisericeii dreptu-credintióse resarritene romane in Eparchi'a Caransebesiului.

Iubitului Nostru cleru si poporu credintiosu, daru, binecúventare si pace dela Dumnedieu Tatalu si dela Domnulu Nostru Iisusu Christosu!

Fiindea a espiratu periodulu de trei ani, pentru care s'au fost alesu la inceputulu anului 1876 deputatii preotiesci si mirenesci pentru Sinodulu eparchialu, dupace in privinti'a reconstituirei comitetelor si epitropieloru parochiali si protopresbiterali pentru periodulu aniloru 1879, 1880 si 1881 s'a luatú deja masurile corespundietóre, asia acum pre bas'a §§-loru 88 si 90 din stat. organicu au a se efeptui alegeri noue de deputati pentru Sinodulu eparchialu pre periodulu de trei ani susamintitu.

Dreptu acee'a in virtutea §§-loru suscitati con-

vocámú prin acést'a Sinodulu eparchialu la sesiune ordinaria, conform §-lui 89 din st. org. pe Duminec'a Tomei, carea in anulu acest'a cade in diu'a de 8. Aprile cal. v. éra in privinti'a alegerei deputatiloru eparchiali preotiesci si mirenesci pre bas'a decisiuniloru luate de Consistoriulu nostru plenariu tienutu astadi, dispunemu urmatórele:

I. Pentru alegerea deputatiloru preotiesci se defige diu'a de joi in 8. Martiu a. c. cal. nostru vechiu, si asia preotii au se se adune in acésta diua la locurile destinate pentru alegerea deputatulu preotiescu, avendu a se urmá la acestu actu conform dispositiuniloru §-lui 91 lit. d. din stat. org. cu aceea mai departe observare, cá daca vre unulu dintre parintii comisari consistoriali voru candidá séu voru fi candidati la mandatulu de deputatu sinodalu, in acestu casu densii au a se retrage dela missiunea de comisariu cons. si loculu de comisariu lu-va ocupá acél'a dintre preotii coadunati, carele va fi alesu de catra preotime de conducatoriu alu actului electoralu. Despre acestu actu are a se purtá protocolu dupa formulariulu de sub A. comunicatu comisariulu consistorialu.

II. Pentru alegerea deputatiloru mireni comunele nóstre bisericesci pre langa strict'a observare a §-lui 91 din st. org. au se tiena sínóde parochiale estraordinarie Dumineca in 11. Martiu cal. v. a. c. Aceste Sínóde, — anunciate in bisericu poporului cu 8 dile mai nainte, adeva in duminec'a din 4. Martiu cal. v. de catra preotimea parochiala, dupace sub conducerea preotimeii parochiali si voru alege unu presiedinte, doi barbati de incredere si unu notariu si in acestu modu constituindu-se, voru alege prin votare nominala séu secreta dupa dispositiunea §. 91 lit. e. de o data dúoi deputati mireni

Alegerea cu aclamatiune a deputatiloru mireni nu este permisa. Despre actulu alegerei are a se purtá protocolu regulatu dupa formulariulu alaturatu sub. B. si, dupa finirea alegerei, acestu protocolu se cuvertéza, sigiléza si preda barbatiloru de incredere, conform punctelor f. si g. ale descitatulu §. 91.

III. Barbatii de incredere cá tramisii sínódeloru parochiali, ducendu cu sine protocólele sínódeloru au sé se infaciosieze negresitu la comisariulu consistorialu mirenescu Dumineca in 18. Martiu a. c. cal. v. nainte de amédi in loculu destinatu pentru scrutinare. Asemenea si domnii comisari consistoriali sunt poftiti a se aflá in diu'a susamintita in locurile designate la 9 óre diminéti'a pentru de a primi protocólele de alegere, a efeptui scrutinarea dela 11 óre antemeridiane pana la 2 óre dupa amédi, cand se va incheiá scrutinarea, si pentru de a publicá resultatulu alegerei si a provedé pre deputatii alesi cu credentionale cuviintióse subscrise de comisariulu consistorialu, de ceilalti membri ai colegiulu scrutatoriu si in fine de notariu, conform dispositiuniloru §-lui 91 lit. h. si g. din stat. org. Despre acestu actu are a se portá protocolu dupa formulariulu de sub C. comunicatu comisariulu consistorialu.

IV. Fiindca mai departe despre alegerile eșuate are a se reportá Sinodului eparchialu, asia domnii comisari consistoriali, resp. conducatorii actului electoralu atát preoti, cât si mireni sunt pofiti a substerne protocélele de alegere impreuna cu cuvertele loru, apoi protocélele de scrutinare in terminu de 3 zile la Consistoriu, observandu-se in fine, cá missiunea de comisariu este onorifica si de aceea speșele de calatoria nu se potu rebonificá.

V. Pentru deplin'a orientare a preotimei, sinódeloru parochiale, barbatiloru de incredere si a comisariloru consistoriali urméza aci impartirea diecesei nóstre in prescisele 20 de cercuri electorali impreuna cu numele comisariloru consistoriali.

Din impartire estragemu, cá de comisari consistoriali sunt denumiti urmatorii: In cerculu I Zaguieni: com. preot. Ferdinand Must'a, preotu in Valea Boului, comis. mir. Constantin Radulescu, advocatu in Lugosiu; in cerc. II Lugosiu: comis. preot. Georgiu Pesteanu, protopresbiteru, comis. mir. Iulianu Ianculescu, proprietariu; in cerc. III. Zgribesci: com. preot. Georgiu Gasparu, ases. cons. com. mir. Titu Hatiegu, advocatu in Lugosiu; in cerc. IV. Fagetu: com. preot. Atanasiu Ioanovicu, protopresbiteru, com. mir. Ant. Mustetiu, doc. in Fagetu; in cerc. V. Cosiava: com. preot. Nicolau Popovicu, ases. cons. com. mir. Dionisiu Ionasiu, notariu in Sintesci; in cerc. VI. Buziasiu: com. preot. Teodoru Cioloc'a, preotu in Sipetu, com. mir. Ioanu Demeter, proprietariu; in cerc. VII. Iebelu: com. preot. Ales. Ioanovicu, protopresbiteru. com. mir. Vinc. Popu, advocatu in Iebelu; in cerc. VIII. Ghiladu: com. preot. Ioanu Seimanu, protopresbiteru, com. miren. Trifon Gaitia, not. cer. in Ghiladu; IX. in cerc. Fizesiu: com. preot. Ales. Popovicu, as. cons. com. mir. Mart. Tiapu, docinte; in cerc. X. Retisioru, com. preot. Ioanu Popovicu, protopresbiteru, com. mir. Simeon Trifonescu, notariu; in cerc. XI. Iamu, com. preot. Iosifu Popovicu, protopresbiteru. com. mir. Demetriu Dragomiru, not; in cerc. XII. Sasc'a mont. com. preot. Mihaiu Alesandroviciu, as. cons. com. mir. Balt. Munteanu, advocatu; in cerc. XIII. Oraviti'a mont. com. preot. Iacobu Popovicu, protopresbiteru. com. mir. Ales. Munteanu, proprietariu; in cerc. XIV. Recitia mont. com. preot. Georgiu Pocreanu, parochu. com. mir. Anton Creianu, jude cerc; in cerc. XV. Boccea rom. com. preot. Alecsiu Popescu, asesoru consistor. com. miren. Ioanu Budintianu, advocatu; in cerc. XVI. Caransebesiu, com. preot. Nicolau Andreevicu, protopresbiteru, com. mir. Aron Damaschin, ases. cons; in cerc. XVII. Teregov'a, com. preot. George Pepa, preotu in Domasnia, com. mir. Ioanu Ionasiu, ases. cons; in cerc. XVIII. Mehadi'a, com. preot. Ioanu Stefanovitiu, ministr. protopr. com. mir. Nicolau Gram'a docinte in Mehadia; in cerc. XIX. Bozovicu, com. preot. Mihaiu Blidariu, as. cons. com. mir. Iancu Pirtia, locot. in pens.; in cerc. XX. Satulu nou: com. preot. Sim. Dimitrieviciu, protopresbiteru. com. mir. N. Roseletiu, notariu comun. in Satulu nou.

In fine Ve provocu pre toti, Iubitiloru, cá se luati bine sém'a la terminele prefipte si la prescisele statutului organicu referitóre la aceste alegeri, nisuindu a alege de deputati atari barbati, preoti si mireni, a cároru alipire catra biserica si institutiunile ei apostolesci si canonice este comprabata prin fapte.

Impartesindu-Ve binecuventarea mea archipastorésca amu remasu

Alu Vostru Tutororu

Caransebesiu din siedinti'a Consistoriului plenariu tienuta in 12. Februaru 1879.

de totu binele voitoriu

IOANU POPASU *v. p.*
Episcopu.

Archiereii vicari séu titulari.

In congresulu din tómn'a trecuta, candu se tractá cestiunea despre crearea a doue eparchii noue in circumscripitiunea metropolitaná, deputatulu congresualu, dl. cav. de *Puscariu*, presentá o propunere subsemnata de nouaspediece deputati din Archidieceșca, ca deodata cu resolvirea cestiunei despre inmultirea episcopieloru, congresulu se determine si se stabileze si functiunea de unu *vicariu archiereu* langa persón'a archiepiscopului. Propunerea fu transpuse comisiunei organizatóre congresuale, carea in siedinti'a mai de aprópe veni cu opiniune formulata asupra ei. Dar acuma se nascúse intrebarea: póte fi tractata cestiunea vicariului archiereu deodata cu cestiunea despre crearea de eparchii noue? Parerile membriloru congresuali deosebiau, unele erau pro, si altele contra. In fine congresulu decise cu maiortatea de voturi, ca aceste doue cestiuni se le tracteze impreuna.

Lectorulu nepreocupatu in sa va intrebá, si nu fora temeiu: cum póte cineva se afe afinitate séu comuniune intre doue subiecte diferite si chiar heterogene? Acést'a vom intielege-o usioru, amintindu la acestu locu, cá erau in congresu doue fractiuni preocupate, archidieceșanii deoparte pentru sistemisarea postului de vicariu archiereu, ér de alta parte deputatii din partile banatiene pentru infintiarea episcopiei de Timisior'a, si in fine, cá deputatulu cav. de Puscariu declarase resolutu, cumca archidieceșanii numai conditionatu vor dá votulu loru pentru inmultirea episcopieloru, daca congresulu va sistemisá deodata si functiunea de vicariu archiereu, pretinsu langa persón'a archiepiscopului. In urmare, fia cine putea se observe din acestea, cá congresulu stá in faci'a unui actu preparatu deja, in conferintie secrete. Erá la midilocu, ca se me pronunciu mai respicatu, unu feliu de coalitiune misteriosa, carea in celea din urma impinse congresulu la seversirea unui actu neconsecuentu; pentrucá: daca congresulu simte necesitatea d'a creá eparchii noue, acést'a o face negresitu, pentrucá avemu prea pucini episcopi, si ni trebuescu mai multi, dar atunci incéta necesitatea d'a creá episcopi fora

eparchii, arhierci titulari; ér daca congresulu póte adaoge numerulu episcopiloru si fora eparchii, atunci incéta necesitatea d'a créa eparchii noue. Aceste sunt alternativele in casulu concretu!

Vorbimu de principiu, si aci numai de principiu putemu vorbí, càci se agitéza de introducerea unei functiuni eclesiastice neadmisibila dupre santele canóne si nepracticata pana acum in metropoli'a nóstra. Sinodulu episcopescu, autoritatea competinta in cestiuni canonice, nainte d'a se pronunció in privinti'a reclmului archidiecebaniloru, va trebui se decida antaiu asupra întrebarei: *óre admisibila este instituirea séu hirotonirea de episcopi fora eparchie?* Decisa odata întrebarea acést'a in sensu afirmativu, ceea ce nu admitemu, atunci s'a alteratu unu principiu canonicu candinalu, s'a alteratu legea canonica, si fiacare episcopu va fi in dreptu se arangeze in eparchi'a sa câte unulu séu si mai multi arhierci vicari séu titulari. Episcopulu Aradului d. e. va putea se institue unu arhiercu locuteninte in Aradu, si altulu la Oradea mare. In fine ne vom tredí cu atáti episcopi cáti protopopi.

Noi in sa avemu credinti'a firma, cà atátu congresulu, cátu si insisi archidiecebanii reclamanti nu vor voi se insceneze unu actu, ce lovesce in institutiunile canonice a-le bisericeii, cum ar fi crearea de vicari arhierci. Acést'a este motivulu, ce me îndemna la publicarea articolului de facia, in care voiu dovedi din istori'a bisericeii si santele canóne, cà: *instituirea de vicari arhierci este anticanonica*, pentruca ea invólve hirotonirea de episcopi fora eparchii; apoi, dupa canónele bisericeii, *nici unu episcopu nu póte fi hirotonitu fora eparchia, ér in aceasi eparchie nu potu fi doi episcopi deodata.* —

In guvernamentulu bisericeii, autoritatea instituita de Iisusu Christosu este *sacerdotiulu*, divisatu in trei ordine: episcopatul, preoti'a si diaconatul. Episcopatul dupa invetiatur'a ss. parinti este *unulu*, posiediutu de toti episcopii *solidarminte* si in *comunu*. „Episcopatus unus est, cujus a singulis in solidum pars tenetur.“ (S. Ciprianu). Elu guvernandu biserice'a *prin o actiune comuna*, cu ajutoriulu preotiloru si diaconiloru, invederatu este cà form'a guvernamentulu bisericescu stabilitu de Iisus Christosu e *institutiune divina*. Biserice'a in sa pentru a face mai lesniciósa si mai fidela actiunea comuna a episcopatului, ea a creatu in organismulu bisericeii unele asiediminte secundarie; alaturea cu ierarchi'a de *dreptu divinu*, a stabilitu ierarchi'a de *dreptu eclesiasticu*. In virtutea dreptului divinu séu a consacrarci loru, toti episcopii sunt egali între sine, au aceleasi drepturi si aceasi putere sacramentala. Dar apoi, *raportulu* dintre densii, prerogativele de *onóre* si de *jurisdictione*, care nu au unu caracteru divinu, aceste le reguléza canónele ce li servescu de basa. Fiacare episcopu nu póte exercitá jurisdictione de cátu in întinderea ficsata prin canóne, in óre care circumscriptiune determinata. Altfelu arangiarea dieceselor, metropolielor si patriarcatelor n'ar avea nici unu

intielesu. De aceea, conferirea ordinulu episcopalu, dupa dreptulu canonicu, urméza numai in lips'a constatata de episcopu in óre care circumscriptiune, adeca numai in diecesele vacante. Episcopulu fora eparchia, fora sfer'a de activitate si jurisdictione episcopala, este asemenea unui rege fora regatu, este degradarea autoritatii episcopale, degradarea episcopatului insusi! Éta cuventulu, pentru care santele canóne oprescu hirotoni'a episcopiloru fora eparchii!

Se vedemu dar, ce dispusetiuni cuprindu canonele bisericeii in cestiunea ce ne preocupu.

Parinti sinodulu ecumenicu din Calcedonu, in canonulu 6 legiuescu urmatórele: „*Nime se nu se hirotonéscu absolutu nici presbiteru, nici diaconu, nici altu órecine din tagm'a preotiéscu; daca celu ce se hirotonesce nu se va numí deosebi pentru biserice'a vre-unei cetati, ori vreunui satu, martiriu, ori monastiri. Éra in privinti'a celoru ce se hirotonesce absolutu santulu sinodu a hotaritu, ca o asemenea hirotonie se fia fora tarie, si nicairu se nu póta lucrá spre ocar'a celui ce îi-a hirotonitu.*“

Intielesulu acestui canonu e claru si lamuritu. Hirotoniile de preoti, si celea de episcopi nu se permitu decátu pentru anumitu parochii si anmitediecese. Acést'a e interpretarea ce ni-o dau canonicii Balzamonu, Zonara si impreuna cu ei Iosifu Egipteanu. „Nimene, dice acestu din urma, se nu se hirotonéscu, decumva nu se va numí loculu si catedr'a, unde se resideze, nici preotu, nici diaconu, nici altulu órecare superioru ori inferioru acestor'a, ci loculu lui se fia declarat.“¹⁾ In a semenea intielesu se pronuncia si fericitulu Siaguna: „Dupa canonulu acest'a (6. IV.) nu se iérta in biserice'a nóstra episcopi, presbiteri ori diaconi titulari, ci se demanda, ca la santirea de episcopu eparchi'a, la santirea de preotu ori diaconu, parochi'a se se amintéscu in rugatiunea de chiamarea duchului santu. De aceea, si canonulu acest'a legiuesce, ca toti aceia, carii se santiescu de titulari episcopi, ori presbiteri, ori diaconi, se se considere ca nesantiti, si hirotoni'a loru se fia fora tarie.“²⁾ Dar afara de canonulu amintitu, dice fericitulu Siaguna, mai arata si insusi ritualulu despre hirotoni'a noului episcopu, cà la noi episcopii titulari, fora eparchie, nu potu fi, càci ritualulu nu avemu pentru santirea vre unui episcopu titulariu.³⁾

Relativu la aceste dispositiuni canonice, órecine póte se reflecteze, cà a instituí arhierci vicari nu este egalu cu a créa episcopi fora eparchii, càci ei vor functioná in eparchiele episcopiloru, langa cari se stabilescu ca vicari. Acést'a este o socotintia falsa, càci *arhierci vicari in realitate nu potu exercitá nici o functiune*, liberu si independentu, *in virtutea consacrarci loru, ci numai ca delegati ai episcopiloru eparchiotti si inca numai functiunile determinate de densii*, ceea ce nu convine nici cu notiunea de epis-

¹⁾ Pandaect can. t. II ann. Beveregii, pag. 112.

²⁾ Vedi coment can. 6 sinod. IV ecum in *Enchiridion*; si coment. din *Pidalion*, la acestu locu.

³⁾ Siaguna Drept. can. pag. 118.

epocu, nici cu institutiunea episcopatului! Dar cu abstragere dela aceste consideratiuni momentóse, biseric'a precum nu admite hirotoni'a de episcopi fora eparchii, totu asia nu admite ea nici se fie doi episcopi in acelasi timpu intr'o eparchia, unu principiu, care-si primi sanctiunea in conciliulu generalu I. dela Nicea.

Parintii conciliului Niceanu, avendu a se pronuncia in respectulu rentórcerei sismaticiloru Novatiani in biseric'a ortodocsa, decrelarara in canonulu 8, ca, dupa punerea maniloru peste ei si cetirea rugatiuniloru, cei aflati in cleru se remana in tagm'a loru; „*ér daca ar veni cineva acolo unde este episcopu de biseric'a ortodocsa, este invederatu cà demnitatea de episcopu va avea episcopulu bisericeii locale, ér acel'a care de catra cei curati (novatiani) se numesce episcopu, va avea numai onorulu de presbiteru, afora daca episcopulu i-va placea a impartesí pe acel'a de onorulu numelui episcopescu; si daca nu-i va placea acést'a, atunci se-i caute unu locu ori de chorepiscopu, ori de presbiteru, ca se nu fia doi episcopi intr'o cetate.*“ Éta dara principiulu canonicu, d'a nu se institui doi episcopi intr'o eparchia, sanctionatu ca lege! Altfelu, daca n'ar fi unu principiu acést'a, nimicu nu impedecá sinodulu Niceanu d'a asediá pe episcopii novatiani, rentorsi la ortodocsia si fora eparchii, ca vicari langa episcopii eparchioti. Sinodulu insa nu avea se determine aci numai positiunea loru, ci din casulu concretu, se stabilésca o lege generala pentru viitoriu. In acést'a convinu toti canonistii bisericeii.

In Pidalion aflamu urmatórele comentare asupra canonului citatu: „Éra Novatianulu celu ce mai nainte a fostu episcopu, se aiba pe singura cinstea presbiterului, afora numai de va voi episcopulu ortodocsu, se aiba si acel'a cinstea si numele golu de episcopu, insa nu si se lucreze vre-o santita slujba ca episcopu, pentrucá se nu se urmeze necuviinti'a acést'a a fi doi episcopi intr'una si aceasi cetate.“ Totu in asemenea intielesu se pronuncia Balsamon, Zonara si Aristen, sustienendu de-o potriwa principiulu canonicu, ca episcopii Novatiani, fora eparchii, prin urmare toti episcopi fora eparchii, se nu aiba decátu onorulu numelui episcopescu, dar si acést'a numai cu permisiunea episcopiloru eparchioti, ér nici decum si dreptulu d'a seversí functiunile episcopale, ca se nu apara doi episcopi intr'o eparchia: „*Functiones tamen episcopi proprias, ne duo unius urbis episcopi sint, nequaquam exercent.*“ . . . si „*In una ecclesia duo non erunt episcopi.*“ ⁴⁾ enim Acestu principiu s'a observatu totu deuna cu rigóre in guvernamentulu bisericeii, la instituirea de episcopi. Abaterile sunt considerate ca lucruri necanonice si afara de lege. Astfelu, intemplandu-se ca in Roma se fie odata doi episcopi Felix si Liberiu, Sozomenu obsérva in istori'a sa eclesiastica, cà provedinti'a peste scurtu timpu a luat pe Felix din viétia, se

remana singuru Liberiu episcopu, ca se nu fie desonorata biseric'a Romei, fiindu guvernata de doi episcopi in acelasi timpu. ⁵⁾ S. Augustinu, ordinatu ca episcopu ajutatoriu langa betranulu episcopu Valeriu in Hiponia, se scusa pentru neregularitatea acést'a, dicandu cà, nici elu, nici Valeriu nu cunoscusera canonulu niceanu, care opreste astfelu de hirotoniri: „*In corpore posito, beatae memoriae patre et coepiscopo meo sene Valerio, episcopus ordinatus sum, et sedi cum illo; quod concilio nicaeno prohibitum fuisse nesciebam, nec ipse sciebat.*“ ⁶⁾

Dar nu numai santele canóne se opunu la a fi doi episcopi intr'o eparchia in acelasi timpu, ci si insasi notiunea de episcopu. Episcopulu este espre siunea visibila si personificarea unitatii interne a bisericeii. Elu este centrulu unirei crestiniloru unui teritoriu, precum Dlu nostru Iisus Christosu este centrulu bisericeii universale. „*Nec enim ignoramus unum Deum esse, unum Christum esse Dominum quem confessi sumus, unum episcopum in catholica ecclesia esse debere.*“ Asia scrie episcopulu Romei Corneliu in epistol'a catra santulu Cipriann. Acést'a este causa între altele, pentru carea santele canóne oprescu in aceasi eparchie se fie doi episcopi, ceea ce ar fi totu asia de absurdu si imposibilu, ca si doue centre intr'unu cercu.

Candu insa legea positiva canonica, si dupa cum arataramu insasi ratiunea desapróba si oprescu hirotoniile de episcopi titulari, fora eparchii, precum si instituirea a doi episcopi intr'o eparchia, nu trebie se confundamu la acestu locu pre episcopii titulari, numiti *in partibus infidelium*, cari purtandu titulu unoru anumite eparchii, sunt stabiliti in eparchii straine, care si-au episcopii loru. In timpulu invasiuniloru barbare s'a intemplatu adeseori, dar se póte intemplá si astadi, ca óre care teritoriu, vr'o eparchia, se fia ocupatu de barbari, si din acésta cauza se inceteze d'a mai existe episcopia pe acelu teritoriu. Biseric'a insa neputendu abdice de dreptulu seu asupra eparchiei ocupate de necredintiosi, ea continua si mai departe hirotoniile de episcopi pentru aceste eparchii. Astfelu de episcopi consacratii, in urmare au *de jure* tóte atributiunile si prerogativele episcopale de onóre si de jurisdictiune in respectulu eparchiiloru pentru care sunt hirotoniti. Cu tóte acestea, desi forti'a impregiariloru ii-a necesitatu a-se stabili in alte eparchii, ei nu potu seversí aici nici o functiune eclesiastica de dreptu, fora permisiunea si invoierea episcopiloru locali. Si óre pentru ce? Pentrucá, am disu, *jurisdictiunea fiacarui episcopu se marginesce in limitele eparchiei pentru care este consacratu, si in aceasi eparchie nu potu fi doi episcopi deodata.* Éta cum se esplica punctulu acést'a in Pidalion: „Episcopulu care seversiesce archieraticésca slujba in straina eparchie, dupre voi'a episcopulu locului, nu seversiesce cu puterea si lucrarea archieriei sale, (càci cu chipulu acést'a ar fi doi episcopi intr'o epar-

⁴⁾ Pandaect. can. biblioth. Bodlean. t. I. pag. 70.

⁵⁾ Sozomen Hist. ec. lib. 4. c. 15.

⁶⁾ S. Aug. epist. 110.

chie, ca cum avendu doue osebite puteri si lucrari) ci cu episcopesc'a putere si lucrare a episcopului locului, (pentrucà cu chipulu acest'a amendoii episcopii se socotescu ca unu episcopu.) Si de este acést'a asia precum si este, cel'a ce va lucrà ceva archierescu, fora de voi'a episcopului locului, se cateriscesc si din episcopesc'a sa putere, neavendu-o, ca unulu ce a lucratu de preste hotaru fiindu.“⁷⁾ Asiadar, daca nici episcopii diecesani nu potu seversí functiuni bisericesci in eparchiele, care au pe episcopii loru legitimi, cum se-o póta face acést'a episcopii fora diecese, in respectulu carora canónele a priori declara, cà hirotoni'a loru si tóte lucrările loru sunt nevalide si fora tarie?

Candu constatamu necanonicitatea episcopiloru titulari, séu a vicariloru archierei, nu potu trece cu vederea obiectiunea, ce se facuse in congresulu de asta tómnă, cu provocare la vicarii archierei din Romania. In adeveru, in biseric'a autocefala Romana exista institutiunea archiereiloru titulari, dar de aci inca nu urméza, ca ea se fia si *canonica*, ér cumca este anticanonica, credu, am demonstratu destulu de evidentu. Cu tóte acestea voiu lasá aci se urmeze si opiniunea jurnalului eclesiasticu „*Vocea Clerului*“, din Bucuresci, ca mai competentu a-se pronuciá cu privire la starea de lucruri in Romania. Éta ce serie acestu jurnalul in nr. 13. din anulu trecut: „*Legea actuala admite archierei anticanonici*. Dupa legea actuala, fiacare metropolitu si episcopu trebuie se aiba câte unu vicariu, si acestu vicariu trebuie se fia Archiereu, purtandu titulu unu orasiu din eparchi'a respectiva. Astfelu spre e. episcopulu de Argesiu are pe unu archiereu Pitesteanu, celu de Romanu pe unu Bacaoénu si asia mai departe. E bine! Noi am demonstratu alta data si sustienemu si acum, cà acesti archierei, creati de legea sinodala actuala sunt cu totulu anticanonici. Santele canóne nu cunosc archierei titulari, ci numai episcopi, si daca au esistatu si esista in biseric'a ortodoxa archierei titulari, ei nu potu fi confundati nici odata cu archierei creati de legea actuala. Esistinti'a acelu archierei, hirotoniti pe sém'a unoru eparchii a caroru teritoriu esista, cari in sa, actualminte sunt ocupate de barbari, nu se potu confundá cu archierei creati de legea nóstra fora nici o eparchie. Dupa santele canone pe deoparte nu potu fi doi episcopi in aceasi eparchia, ér pe de alta parte nu se póte hirotoni unu archiereu fora eparchia, precum nici preotulu nu pote fi hirotonitu fora biserica. Claru si lamuritu se vede din santele canóne, cà hirotoni'a archiereiloru fora eparchia este fora taria si spre ocar'a aceluia, care ii-a hirotonitu. De aici urméza intr'unu modu evidentu, cà unu archiereu Pitesteanu, Ploiesceanu etc. etc. este totu ce póte fi mai anticanicu, pentrucà Pitescii etc. face parte din Eparchi'a episcopului de Argesiu etc. si nu potu fi doi archierei in aceasi eparchia; si alu doilea pentru cà Pitesti, Ploestií etc. nu forméza eparchii deosebite. Noi recomandamu lectoriloru nostri a cetí in

acésta privintia §. 154. din Dreptulu canonicu alu lui Siaguna, intitulatu: *Episcopi titulari nu potu fi in biseric'a nóstra*, si speramu cà nimene nu va cutezá a contestá nici eruditiunea, nici ortodoxismulu acestui eminentu barbatu, reformatoriu alu bisericeii ortodoxe din Transilvania. „Cumca instituirea archiereiloru titulari in Romania nu este in regula si dupa santele canóne, se vede si din impregiurarea destulu de caracterisatóre, cà pentru acesti archierei santulu sinodu alu bisericeii autocefale Romane, trebuie se céra binecuventarea patriarchului ecumenicu din Constantinopole.“⁸⁾

Cu acestea asi fi terminatu studiulu canonicu cu privire la archierei vicari séu titulari; incidentele in sa, din care am pornitu, fiindu *propunerea* speciala a archidiecesaniloru, facuta in congresu pentru arangiarea unu *vicariu archiereu* in Archidieceasa, necesarminte cauta se esaminamu si *motivele* séu *considerantiele*, pe cari se intemeiază o astfelu de propunere prejuditiósa pentru ordinea canonica si disciplin'a bisericesca. Aceste considerantie le reasumamu in urmatórele patru puncte:

1. Cà alegerea de metropolitu celu ce e totodata si Archiepiscopu alu Ardealulni, s'a reservatu la *competinti'a congresului* nationalu bisericescu, prin urmare, Archidiecea a pierdutu *dreptulu de a-si alege pre Archiereulu seu fora de ingerinti'a celorlalte eparchii*, pe candu acestea alegeu pre Archiereii sei fora concursulu archidiecesei;

2. Cà de si stat. org. concede ca la casu de lipsa se se póta alege de Metropolitu si unulu carele nu e archiereu, totusi deórace atátu ordinea ierarhica, câtu si natur'a lucrului precum si bun'a cuviintia recere, ca Metropolitul, care in sensulu canóneloru e celu d'antaiu intre Episcopi, de regula se se aléga dintre Episcopi, amintit'a concesiune esceptionala a „statutului organicu“ in fapta se vedesce nepracticavera si numai ar face pre ori care concurentu ne archiereu pentru totu deuna imposibilu de ori-ce ulterioara aspiratiune; prin urmare *archidieceanii neavendu archierulu seu consacratu nici nu ar poté concurge cu vre-unu candidatu de egala conditiune canonica la intregirea scaunului metropolitanu*;

3. Cà *fiacare diecesa sufragana e reprezentata* in congresu, in consistoriulu metropolitanu si in sinodulu Archiereiloru, pe deoparte *prin episcopii sei*, ca votanti, si pe de alta parte si prin Metropolitul loru ca presiedente, precandu Archidiecea e reprezentata acolo numai prin votulu eventualu alu Metropolitanului seu ca presiedinte;

4. Cà *Archidiecea pe timpulu vacantiei scaunului metropolitanu*, candu se lucra despre intregirea acestui scaunu, *nu e reprezentata in sinodulu Archiereiloru* de felu, éra la *consistoriulu metropolitanu*, care pregatesce, si la *congresu* care *efectuiesce alegerea de metropolitu nu e reprezentata ca celelalte eparchii si prin Archierei loru*.

⁷⁾ Adeca din alta eparchia. Vedi Pidal. com. can. 35. apost.

⁸⁾ Vedi „*Legea organica*“ a bisericeii ortod. rom. Art. 25.

ad. 1. Este foarte adevărat și constituțional, că congresul bisericesc efectuează alegerea de metropolit. Prin această înșă arhiepiscopul nu pierde dreptul său de alegere, căci ea are în congresul electoral 60 de reprezentanți, precum cele două dieceze nu mai împreună dau atâtia; în urmărire, arhiepiscopul exercită dreptul său la alegerea episcopului nealterat, ca și în ceea ce privește diecezele sufragane. Sinodurile electorale se compun ca și cele ordinare câte din 60 deputați, atâtia deputați are și arhiepiscopul în congresul la alegerea metropolitului. Participarea legală a dieceselor sufragane la alegerea de metropolit nu e o ingerință, și nici nu alterează de felul dreptului arhiepiscopilor; apoi, oare mai puțină garanție se tinda bisericii la alegerea severă de sinodul provinciei metropolitane, decât la alegerea ce o are face cutare sinodul eparchial, în același mod și cel al arhiepiscopului?

ad. 2. Motivele aduse în punctul acesta pentru instituirea de vicariu arhieriu par' a fi prea puțin serioase. Dacă congresul alege pe metropolitul dintre episcopii eparchiali, cine-i poate imputa? Diecezele sufragane nu au concurat nici pot concura cu episcopii lor, ca candidați la metropolia. Congresul este suveran în lucrarea sa, poate alege pe ori cine, care intră în condițiile canonice pentru episcopie, deși nu va fi totdeauna episcop, și așa nici este necesitate, ca pentru această se creamă arhierii titulari, episcopi fora eparchiei, decumva nu am voi în adinsu se prejudecăm libertatea congresului.

ad. 3. și 4. Diecezele sufragane nu sunt reprezentate în congres, nici în consistoriul metropolitan prin episcopii lor, ci în congresul le reprezintă deputații aleși anume pentru acest scop, și în consistoriul metropolitan le reprezintă asesorii aleși de congres. Episcopii sunt membrii naturali în congres, consistoriu, câtă și în sinodul episcopesc, ca reprezentanții episcopatului! Ei dară au loc în aceste adunări după ordinul și prerogativele lor episcopale, și nu ca reprezentanții dieceselor!

Facându acum paralela între motivele aduse de deputații congresuali din Arhiepiscopie pentru crearea funcției de vicariu arhieriu, și între dispozițiile clare și pozitive ale canoanelor, cari nu admittă astfel de oficii eclesiastice, veri cine poate se observe, că pretensiunea arhiepiscopilor este o exagerație vătămătoare pentru asediamentele bisericii noastre ortodoxe! Este vătămătoare și pentru „statutul organic” care în privința vicarilor episcopesci, cuprinde o lege *concesivă* și nu *imperativă*, cum se pretinde în respectul proiectatilor vicarilor arhierii.

În fața acestei stări de lucruri, exprimându-mă cu cuvintele marelui Metropolit Andrei: „Nimic mai bine nu putem face, decât aceea ca noi să ne ținem credincioși de s. canoane, în *afacerile* și *convicțiunile* noastre, bisericesci, religioși, și morali, va se dica, de normele acelea clasice primitive creștine, care le aflăm în ele, ca să nu vătămăm nici liter'a

nici spiritul cel marelui alu Cristianismului celui mai purificat și genuin, atunci când *priceperea noastră, sedusa de lucruri lumesci, ar voi să facă vre-o schimbare și abatere în ele.*“!)

V. Mangra.

D i v e r s e.

— **Denumire.** Pré Santi'a S'a, părintele episcopu greco-catolic alu diecesei Gherlei este denumit de episcopu în dieces'a greco-catolică a Oradei mari.

— **Pres'a din Paris.** În Paris apără după cele mai noue rapoarte statistice 1190 de diare cotidiene, săptămânare și lunare. Dintre acestea 71 se ocupă cu religie, 104 cu dreptul și administrația, 153 cu finanțele și comerțul, 23 cu geografie și istorie, 139 beletristice și umoristice, 31 cu educația, 90 cu literatură și limbistică, 19 cu artele frumoase, 21 cu fotografie, 8 cu arhitectură, 15 cu muzică, 17 cu teatru, 70 cu modă, 134 cu tehnologie și industrie, 8 cu medicină și chirurgie, 48 cu știință preste totu, 29 cu resbelu și marină, 37 cu agricultură, 23 cu sportul, 27 de cuprinsu mixtu, 49 cu politică, și 17 reviste politice.

† **Necrologu.** Mărtea răpi dintre cei vii pe părintele Teodoru Gentiu parochu romanu ortodocu în Ceisiora, cottulu Bihariei. Elu și-dete sufletul său în manile creatorului în urmă a unui morbu de peptu în 26 fauru a. c. fiindu în etate de 51 de ani, în alu 33-lea anu alu casătoriei sale fericite, și în alu 32-lea anu alu funcției sale de parochu. Mărtea lui o deplangu fii sei: Ioan, teologu absolutu, Iosif, invetiatoriu, An'a, Flórea, ginerii sei și alți amici și cunoscuti. Înmormentarea se întimplă la 28 fauru, celebrându dnul protteru tractualu Ilie Moș'a cu asistența de 14 preoți, fiindu de față o multime de inteligenți și poporu. Fie-i tierin'a usiora! P.

C o n c u r s e.

1—3.

Se escrie concursu pentru unu postu de capelanu lângă neputinciosulu parochu Tom'a Avramescu din Nicolintiu, protopresbiteratul Bisericii-albe, comitatulu Carasiu, conform parintescii ordinațiuni consist. dtto. 14. Fauru 1879. Nru 845. bis. ex 1878. cu terminu până în 11 Martie a. c. în care ziua se vătiené și alegerea. Emolumentele sunt: a.) jumătate din sesiunea parochială; b.) jumătate din venitul stolaru; și c.) birulu dela 104. case jumătate. — Doritorii de a ocupă acestu postu de capelanu suntu avisați a-si tramite recursele lor bine instruate conform dispozițiilor stat. org. bis. Pré Onorat. Domnu Iosifu Popoviciu în Iamă adresate Comitetalui par. și recurentii avendu în vre-o Duminică ori serbatóre a-se presentă în s. biserică, pentru de a-si aretă desteritatea în cântările bisericesci și tipicu.

Nicolintiu în 16 Fauru 1879.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu Protopresbiterulu tractualu.

1—3.

Pentru ocuparea capelaniei lângă preotulu din Madriješci-S. Buceava, în protopresbiteratul Buteniloru, prin această se escrie concursu cu terminu de alegere pe 18. Martie a. c. Venitul acestei capelanii este a trei'a parte din toate venitele parochiali adică: dintr'o sesiune de pamentu, din birulu parochialu dela 180 case și din stolele usuate. Recurentii

*) Vedi precauțarea în *Enchiridionulu* de Siaguna.

sub durat'a concursului se voru presentá vre-odata barem la un'a din bisericile parochiali, pentru a-si aretá deprinderea loru in tipicu si in cantare, ér recoursele loru bine instruite le voru substerne prin P. O. Oficiu protopresbiteralu din Buteni (Butyin.)

Madrijesci — S. Buceava 18 Fauru 1879.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Constantinu Gurbanu** ppteru.

1—3.

Pentru ocuparea parochiei vacante din **Boasesci** in protopresbiteratulu Buteniloru prin acést'a se escrie concursu pana la **17 Martiu** a. c. st. v. in care diua va fi si alegerea. Venitele acestei parochii sunt — folosirea unei sessiuni de pamentu, cuartiru liberu cu gradina, biru sistole dela 120. de case. Recurintii sub durat'a concursului se voru presentá la biserica pentru a-si aratá deprinderea sa in cantári si tipicu, éra recoursele loru instruite cu documinte potrivite unei parochii de a trei'a clasa, le voru substerne pe calea Prea Onoratului Oficiu protopresbiteralu.

Bodesci, la 18 Fauru 1879. Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Constantinu Gurbanu**, ppbiteru.

1—3.

Dupa ce invetiatoriuu din **St. Mihaiulu romanu**, Vicheniu Surdu a abdisu de postulu seu, prin acést'a pe statiunea acést'a indiestrata cu emolumintele: 150 fl, 40 chible de grâu, 2 jugere de pamentu aratoriu, 8 stangeni de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu 2 odai, si o gradina intravilana se escrie concursu pana in **25 Martiu** a. c. cand se va tiené si alegerea. — Doritorii de a ocupá acestu postu sunt indrumati a substerne recursurile sale proviedute cu testimoniu de calificatiune pana in **23 Martiu** a. c. inspectorului districtualu de scóle, si a se presentá in vre-o duminica séu serbatóre in biserica spre documentarea desteritatii loru in cantári si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu**, prot. si inspectoru de scóle

1—3.

Se escrie concursu pentru vacant'a statiune invetiatorésca din comun'a **Percosova**, protopresbiteratulu Versietiuului, cottulu Timisiului cu terminu de alegere pre **25 Martiu** a. c. st. **vechiu**. Emolumintele sunt: 63 fl. v. a.; 2 jugere de pamentu class'a I-ma aratoriu; 12 hectolitre si 29 litre de grâu; 12 hectolitre si 29 litre de cucuruzu (papusioiu); 44 chile si 80 deca de slanina; 16 chile si 80 deca de sare; 6 chile si 72 deca de lumini; 16 metri cubici de lemne; 24 metri cubici de paie; 10 fl. v. a. pentru scripturistica; 5 fl. v. a. spesele conferintiei si cuartiru liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru. Doritorii de a ocupá acestu postu, au de a-si trimitte recoursele loru instruate conform dispusetiuniloru statutului org. si a le substerne adresate comitetului parochialu Pré On. Domnu Ioane Popoviciu, protopresbiterulu Versietulu in Mercin'a per Varadia, avendu in vre o duminica ori serbatóre a se presentá in biserica pentru a-si aretá desteritatea in tipicu si cantárilu bisericesci. —

Percosov'a in $15\frac{1}{2}$ 1879. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protterulu tractualu.

1—3.

Din caus'a neinsinuării recurrentiloru pentru dobandirea postului dela a II-a scóla confes: din nou infiintiata in comun'a **Sicula**, in Inspect: Agrisiului, cottulu Aradului prin acést'a se publica alegere noua pe a **5-a Septemana in paresimi** adeca pe **18 Martiu** a. c. Emolumintele sunt: in bani gat'a 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne; séu 30 fl. v. a. cortelu liberu, si tacse dela inmormentári. Petentii acés-

tui postu au a produce: testimoniu preparandialu, carte de botezu si atestatu despre portarea morala si despre ocupatiunea de pana acuma, apoi sè-se presinte la biserica pentru a se recomandá si prin cantare; recoursele purtandu adresa comitetului parochialu, se se trimita concernintelului Inspect. scol. **Demetriu Pop'a** in Szóllős-Csigherét per Pankota; dela progresulu ce-lu va aretá alesulu — va aterná si imbunatatirea salariului seu. —

Sicul'a 14. fauru 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Demetriu Pop'a**, inspect. scol.

2—3.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a greco-orientele confesionala din **Ticvaniu micu**, protopresbiteratulu Oravitiei, Cottulu Carasiului se escrie de nou concursu pana in **18 martie** a. c. Emolumintele sunt: Salariulu anualu 450 fl. pentru conferintie si scripturistica 10 fl. pentru lemne, din care are a se incaldi si scól'a 30 fl. v. a.; $\frac{1}{4}$ jugeru gradina pentru legumi; $\frac{1}{4}$ jugeru gradina afara de Comuna; 1 jugeru de pamentu aratoriu de clas'a prima, si cuartiru liberu. Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si adresá recoursele instruate conform statutului organicu cu atestatele necesare, — comitetului parochialu, si ale trimitte D. protopopu Iacobu Popoviciu in Oravitia, si in vreo duminica séu serbatóre a se presentá in biserica, de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Ticvaniu micu in 8. Ianuarie 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D protopresbiteru tractualu.

3—3.

Pentru parochi'a vacanta din **Giul'a germana** (protopresbit. Chisineului comit. Bichisiului) se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **4 Martie** st. v. a. c.

Emolumintele sunt: $\frac{1}{4}$ sessiune de pamentu comasatu, birulu si stolele indatinete dela 140 de case, si cuartiru liberu.

Dela recurinti se cere: se produca testimoniu despre absolvirea a loru 8 clase gimnasiale si testimoniu de calificatiune pentru parochii de frunte, — apoi precum la candidare asia si la alegere voru fi preferiti acei'a, carii prin atestati voru dovedi: cá au servitu bisericeii ca preoti ori ca invetiatori, si cari ca atari sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolariu. — Recursele pana la 1 Martie a. c. sunt a se substerne protopopulu tractualu **Petru Chirilescu** in Chitighazu (Kétegyháza). Se pottesce ca recurrentii pana la terminulu de alegere in cutare Dumineca séu serbatóre, se se presenteze la biserica in faci'a locului, pentru de a-si dovedi desteritatea in celea bisericesci.

Datu in Giul'a germana la 30. Ianuaru 1879.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, protopresbit.

3—3.

Concursu se escrie pentru ocuparea postului de invetiatorésca la nou infiintiata scola confesionala de fete din comun'a **Sarcia-romana** (Torontál) inspectoratulu B.-Comlosiului, cu terminu de alegere pe a trei'a Duminica din paresimi, ce cade in **4. Martie** c. v. a. c. Emolumintele anualu sunt: 300 fl. v. a. in bani si cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu sunt avisate a-si substerne recoursele instruite conform statutului organicu pana la diu'a alegerei, Domnului protopresbiteru **Vinceniu Sierbanu** in Bánát-Komlós (Torontál) adressate catra comitetulu parochialu, — si dupa posibilitate, — a se si infacisiá in faci'a locului la diu'a alegerei.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu: **Vinceniu Sierbanu**.